

FENOMENOLOGIA ESTÀTICA DELS ACTES DE COMPRA

Joan GONZÁLEZ GUARDIOLA

Si preguntem a qualsevol persona «per a què» són els diners (quin és el «télos» dels diners), qualsevol persona respondrà de seguida: «*per comprar*». Pot fer-se aquest exercici quotidià preguntant a la gent del nostre voltant. Fins i tot pot intentar-se directament la pregunta ontològica («què són els diners?»), i obtenir directament aquesta habitual resposta teleològica: «*És (quelcom que serveix) per comprar*». Així, la teleologia dels diners arriba a pràcticament suplantar qualsevol resposta directament ontològica: rarament es tendeix a respondre «*uns papers rectangulars de cel·lulosa de diversos colors segons el seu valor*», o «*allò que obtinc com a fruit del meu treball*», etc. Els diners es defineixen a partir de la funció que realitzen, i aquesta funció és la de «comprar». És important retenir l'origen purament fenomenològic d'aquesta primera determinació dels diners: «els diners són (quelcom) per comprar». Així és com es viuen els diners en actitud natural; en la nostra quotidianitat preteòrica¹. En principi, podríem veure'ns temptats a posar en relació el que expressa aquest verb (comprar) amb la segona de les quatre funcions «clàssiques» dels diners segons els manuals d'economia: diners com a «mitjà d'intercanvi»². Però aquesta expressió, «mitjà d'intercanvi», s'obté a partir de la teoria econòmica (al costat de les altres funcions que des d'aquest sistema de pensament se li donen als diners) des d'un marc més ampli de problemes que l'àmbit de la descripció fenomenològica dels actes de

1. És difícil que, fins i tot el propietari d'una botiga, defineixi els diners com «quelcom per vendre». De la mateixa manera, difícilment cap treballador (proletari) el definiria com «el resultat del meu treball». Això no és casual, i està lluny de ser una observació sense interès: els diners es presenten com quelcom orientat al futur; és viscut, en la seva essència més profunda, com un fenomen circumscrit a la temporalitat projectiva. Jevons, en el marc de la crítica a la teoria del valor-treball de Ricardo, subratlla aquest aspecte projectiu en tota activitat econòmica: «Una vegada gastat, el treball no té cap influència en el valor futur de cap article: se n'ha anat i perdut per sempre. En el comerç, allò passat és allò passat per sempre, i sempre estem començant de zero, jutjant els valors de les coses amb vista a la seva utilitat futura. La indústria és essencialment prospectiva, no retrospectiva, i rarament el resultat de qualsevol empresa coincideix exactament amb les primeres intencions dels seus promotors» (W. S. JEVONS, *La Teoria de la Economia Política*, Madrid: Pirámide, 1998, p. 181). La crítica a aquesta tendència consubstancial dels diners a «ocultar» l'origen del valor, veg. el clàssic capítol de K. MARX, *Das Kapital*, I, 4, Karl Dietz Verlag, 2003, p. 85ss.

2. Tots els manuals d'economia defineixen els diners a partir de les seves funcions: mesura de valor, mitjà d'intercanvi, reserva de valor i sistema de pagament. Així, la definició canònica dels diners en ciència econòmica s'acostuma a presentar, variant molt poc la seva forma, com «*tot allò que sigui acceptat socialment com a mesura de valor, mitjà d'intercanvi, reserva de valor i sistema de pagament*» (GARCÍA-DURÁN, *Principios de economía*, Barcelona: Documents, 2005, p. 112).

compra entesos com a vivències, que és l'àmbit que aquí vol ser presentat. Per tant, la sèrie d'actes que es designen sota la paraula «comprar» no serà obtinguda per nosaltres *a priori* des del sistema de les categories de l'economia (des de, per exemple, les quatre funcions «clàssiques» dels diners segons la teoria econòmica, com són la mesura del valor, el mitjà d'intercanvi, la reserva de valor i el sistema de pagament), sinó que seran obtinguts des del que denominem «fenomenologia dels actes de compra». Amb aquesta expressió entenem tots els actes susceptibles de descripció fenomenològica que es comprenen sota el verb «comprar», que, segons el Diccionari del IEC, és en la seva accepció més comuna «*adquirir quelcom a canvi d'un import convingut*»; import que es presentarà majoritàriament en diners. «Comprar» és doncs una manera d'«adquirir quelcom»; una manera d'«adquirir quelcom», caldria dir, entre «altres maneres» d'adquirir. Quan em donen un regal, he adquirit quelcom sense mediació de diners (per la meua part). Fins i tot puc adquirir quelcom sense mediació de diners per cap costat, com quan dic a un amic: «Podries portar-me unes poques móres la propera vegada que vinguis a visitar-me pel camí del camp?». Encara si aquest exemple pogués considerar-se no exempt de problemes, per ser susceptible de considerar-se dins el que podríem entendre per «treball» (i els actes de treball estan íntimament lligats amb els diners, com veurem) és possible pensar una adquisició de quelcom en la qual no tinguin res a veure ni els diners ni el treball; penseu en fenòmens com la pluja, per exemple, i el que els agricultors obtenen (i deixen d'obtenir en la seva absència) d'ella. I ningú, encara, estaria disposat a considerar la pluja dins la categoria de «treball». La pluja no és valor de canvi ni pot ser considerada temps de treball.

La forma d'adquirir coses que denominem «comprar» té d'específic que es requereixen diners per a l'adquisició. Quan per adquirir quelcom necessitem la mediació de diners, diem d'aquest quelcom que és una «mercaderia». Mercaderia designa una manera de ser d'una cosa, determinada precisament perquè els diners és l'accés necessari per a la seva adquisició. La mercaderia és la cosa quan per accedir a ella necessito diners. Però amb això no estem donant, ni de bon tros, una definició de mercaderia: la definició de mercaderia la tindrem quan determinem què és necessari, atenent a la descripció de la cosa, perquè es necessiti la seva adquisició mitjançant els diners. És a dir, requerirà de la descripció del mode de ser «mercaderia» com a tal. Una flor recollida en un passeig campestre no té el mateix mode de ser que la mateixa flor en una floristeria de la ciutat. És obvi que ens estem referint al mateix ens, però aquest mateix ens apareix segons dos modes de ser distints. No ens estem referint ara a la *gènesi* de la flor com a mercaderia (a la seva recollida per part d'un temporer, al seu transport per carretera, a la seva preparació amb el llaç; en definitiva, al *treball*, com un dels índexs del valor de canvi de la cosa), sinó a la seva manera d'aparèixer com a tal a la floristeria de la ciutat. En un acte de compra, cap element genètic de la mercaderia com a tal mercaderia es fa explícitament present (per molt que implícitament sigui inseparable). El que apareix és l'objecte ja com a mercaderia, i sota unes condicions d'aparició específiques. Són aquestes les que volen ser tingudes en compte aquí, com correspon a una anàlisi fenomenològica estàtica. És evident que, en el moment de la compra, jo podria fer-me moltes preguntes: podria preguntar-me sobre el treball que hi ha darrere que la flor arribi a aquest aparador; podria preguntar-me sobre com és

que hi ha flors a Barcelona, etc; podria preguntar-me fins i tot sobre perquè la flor val el que val... Aquests actes són actes possibles de reflexió teòrica que es poden superposar a un acte de compra; però no pertanyen a la natura de l'acte de compra com a tal³. L'acte de compra s'efectua normalment en plena absència de qualsevol d'aquests actes superposats, i és tal acte de compra precisament en absència d'aquests actes superposats. Com és la cosa «mercaderia»? Per començar, la cosa «mercaderia» es caracteritza perquè està aquí «al davant». Està exposada; posada «fora». Fora de què? Fora de l'espai de les coses «a la mà». La mercaderia no està «a la mà»; no se m'ofereix en la disponibilitat immediata de les altres coses que m'envolten. Amb «disponibilitat» no ens referim aquí a «distància física». Quan parlem que la mercaderia no està «a la mà», no ens referim que no estigui al meu abast «físicament»; no ens referim ni tan sols a què la mercaderia estigui separada del meu cos mitjançant una distància física o mitjançant l'obstacle d'un altre ens (un aparador, per exemple). El mode de ser de la mercaderia no és tampoc «a la mà» quan en una botiga no hi ha cap distància ni separació física entre jo i la cosa; la mercaderia conserva el seu caràcter de mercaderia, en tant que exposada, en les botigues en les quals jo camino «entre» elles; en aquelles botigues en les quals jo em moc entre elles i estan constantment al meu abast (al meu tacte, a la meua proximitat, fins i tot al fet de «provar-la»). En aquests casos, no perd la cosa «mercaderia» el seu caràcter de ser en tant que mercaderia; per molta proximitat física que tingui respecte a mi la mercaderia, la mercaderia segueix sense estar «a la mà», sinó que es presenta en tot moment com estant «enfront»⁴. En canvi, en l'espai de la mateixa botiga, hi ha coses que no tenen el mode de ser de la mercaderia i que, no obstant això, estan «a la mà», independentment també de la distància física que aquests objectes tinguin respecte a mi. Un cendrer o una paperera (en el ben entès que no es presenten com a articles a la venda en la botiga) són coses «a la mà». El seu ser «a la mà» no ve determinat perquè aquests objectes estiguin «a aquest costat» de l'aparador, si és que hagués aparador; un rellotge o un mirall (en el ben entès que no són articles a la venda) són coses «a la mà» fins i tot estant a l'altre costat de l'aparador, i allunyades de mi «físicament». El mode de ser de la mercaderia destaca, doncs, en primer lloc, perquè la seva espacialitat no és l'espacialitat pròpia de l'ens «a la mà». Cal assenyalar també, en aquest moment de l'anàlisi, que la distinció entre el mode de ser de la mercaderia i el mode de ser d'una

3. No decideix sobre la descripció d'un acte de compra si adoptem, en teoria econòmica, una teoria del valor subjectiva o objectiva; basada en la determinació de la utilitat marginal o basada en el factor de la quantitat de treball necessària per a la producció; una teoria que parteixi de les avaluacions subjectives del consumidor aïllat, o una teoria que tingui en consideració factors com els costos de producció. Totes aquestes qüestions referents a la teoria econòmica del valor són, de moment, irrellevants en l'ordre de la nostra investigació. L'únic que cal concedir a la descripció fenomenològica d'un acte de compra és que el factor o factors de què depèn el valor i la seva fixació difícilment compareixen *com a tals* en la forma de la manifestació de la mercaderia en tant que mercaderia; precisament, és els diners la forma en la qual compareixen aquests factors. En els diners, el factor determinant del valor (ja sigui el temps de treball, la utilitat subjectiva, la utilitat marginal, etc) *compareix ocultant-se* diluït en les mercaderies (vegeu A. SMITH, *La riquesa de les nacions*, I, 5, Madrid: Alianza, 2004, p. 66-67; K. MARX, *Das Kapital*, I, 4, p. 85ss.).

4. M. HEIDEGGER, SuZ, § 22: «Das "zur Hand" Seiende hat je eine verschiedene Nähe, die nicht durch Ausmessen von Abständen festgelegt ist» (p. 102).

altra cosa que no és mercaderia no té a veure tampoc, pel recentment assenyalat, amb la *propietat* de la cosa, en el sentit que li pertanyeria a tota cosa que no fos encara «meva» el mode de ser de la mercaderia. Les coses que són mercaderies no són, efectivament, «meves»; no són encara de la meva propietat, però no és aquest fet el que fa que la cosa es manifesti com a mercaderia, atès que el cendrer o la paperera de la botiga no són tampoc de la meva propietat i, no obstant això, no se'm manifesten sota el mode de ser de la mercaderia; de la mateixa manera, un banc del carrer en el qual m'assec després d'un llarg passeig o un arbre del camp sota l'ombra del qual em guareixo del sol no són tampoc objectes de la meva propietat, i no obstant això, no se'm manifesten com a mercaderies. Per tant, el fet que la cosa no sigui de la meva propietat és una condició necessària, però no suficient, per determinar el mode de ser de la mercaderia⁵.

La cosa, que se m'apareix com a mercaderia, està aquí exposada. L'exposició assenjala el caràcter específic de l'espacialitat de la mercaderia. L'espacialitat de la mercaderia (l'exposició) no és l'espacialitat d'allò «a la mà» (*Zuhanden*). L'espacialitat de l'«a la mà» és una espacialitat que es constitueix en una proximitat (*Nähe*) que no es mesura en centímetres. El cendrer està aquí al meu abast; se m'ofereix immediatament en el seu «per a què». El rellotge, a l'altre costat de l'aparador, no està al meu abast, pel que a centímetres es refereix, però està immediatament al meu abast pel que a la seva utilitat es refereix; està immediatament al meu abast quan percebo que estic fent tard. El mirall en el qual em veig, que està «aquí mateix» encara que estigui separat del meu cos per força de distància, està immediatament al meu abast quan m'adono, gairebé com qui no vol la cosa, que estic despentinat. El mirall està al meu abast (i «abast», reiterem, no diu aquí gens de distància física mesurable quan allargo el braç), quan decideixo arreglar-me una mica el cabell abans de continuar mirant entre les mercaderies. Cendrer, paperera, rellotge, mirall, són ens «a la mà», independentment de la distància que els separi del meu cos. Per tant, amb l'expressió «a la mà» (*Zuhanden*) no designem un atribut més o menys objectiu de les coses, sinó una modalitat del ser dels ens. De la mateixa manera, amb l'«exposició»; amb l'«estar aquí davant» (*Vorhanden*) de les coses que anomenem mercaderies, no designem tampoc un atribut més o menys objectiu de les coses, sinó també una modalitat del ser dels ens. Les expressions «a la mà» o «aquí davant» no són més que expressions metafòriques amb les quals penosament intentem obrir-nos camí, a partir del llenguatge, cap als fenòmens que precisen ser dits. Així, no ha d'entendre's en l'«aquí davant» una especial potència de la «percepció visual», enfront d'una especial potència del «tàctil-instrumental» en el mode de ser d'allò «a la mà». Les

5. El fet que perquè una cosa sigui mercaderia sigui necessari que aquesta cosa no sigui «meva» és evident a la llum del que s'ha dit anteriorment: la mercaderia és la cosa quan per accedir a ella necessito diners. Ara bé, cal emmarcar la nostra descripció del mode de ser de la mercaderia a la nostra fenomenologia dels actes de compra, i no al concepte jurídic de la propietat; és obvi que la mercaderia sempre és «d'algú», i fins i tot les mercaderies en dipòsit (*stock*) tenen un propietari legal. La definició tècnica de Menger de «mercaderia» considera «mercaderia» quelcom tan general com els «béns econòmics de tota mena destinats a l'intercanvi». El problema del caràcter genèric d'aquesta definició és que la seva amplitud podria implicar sota el concepte de mercaderia coses com el treball o els propis diners, fet que la porta més enllà del marc de la nostra fenomenologia dels actes de compra (vegeu Menger, *Principis d'economia política*, [www.hacer.org/pdf/Menger.pdf] cap. VII, § 1).

modalitats del ser aquí presentades no són deduïbles a partir de cap teoria de la percepció, ni de qualsevol teoria de l'atenció. Les modalitats del ser no tenen res a veure amb els «sentits» a través dels quals es perceben les coses. En cert sentit, podríem afirmar que la distinció entre «ser a la mà» i «ser aquí davant» és *transversal* a tots els sentits, i té poc a veure amb la preponderància d'un sentit perceptiu sobre els altres. D'aquí la importància dels exemples del mirall i el rellotge, que són coses «a la mà» la comprensió de les quals es dona a través de la vista sense que parlem, en cap cas, d'exposició. La mercaderia no és mercaderia perquè estigui exposada «per ser vista»; al contrari, la meva aproximació a ella mitjançant la visió ja es dona condicionada perquè la cosa se'm presenta sota les condicions d'aparició de la mercaderia. El rellotge de la botiga està col·locat (que no exposat) per ser vist, i no obstant això, el rellotge és una cosa «a la mà», no una mercaderia. No és una especial atenció de la meva percepció visual; no és cap atrofia d'allò visual respecte a allò «manual-operacional», el que fa d'una cosa una mercaderia. Per tant, cal aquí deixar de costat qualsevol intent de deducció de les modalitats del ser que estem descrivint a partir d'una «teoria dels sentits» o d'una «teoria de la percepció».

D'altra banda, la mercaderia es presenta segons el mode de ser del «exposat», de l'«aquí davant»; però no totes les coses que es presenten segons el mode de ser de l'«aquí davant» són mercaderies. El mode de ser de la mercaderia és una classe dins les coses que són segons el mode de ser de l'«aquí davant», però no l'única. La mercaderia és «aquí davant» en el mode de l'«exposició». L'«exposició» és doncs tan sols una manera entre d'altres de «ser aquí-davant». La no familiaritat (*Unvertrautheit*) o la novetat (*Neuheit*) suposen algunes altres formes de modalització d'una cosa «aquí davant»⁶. En aquests modes de ser de la cosa com «aquí davant», el «ser davant» de la cosa està basat, en algun sentit, en la «no familiaritat» amb el tracte respecte a la cosa, que es defineix sempre i en tot moment a partir de la familiaritat amb un àmbit de coses quotidianament constituït que aquesta nova modalitat de presentació ve a trencar. En canvi, en l'«exposició» com a modalitat de l'«aquí-davant» pròpia de la mercaderia, el caràcter de «ser davant» de la cosa no prové d'una falta en l'heure-se-les amb la cosa; no prové d'una insuficiència del tracte, o d'una presentació que irromp en la «totalitat respeccional» (*Bewandtnisganzheit*) en la qual es troben les coses de la meua quotidianitat⁷. Suposa una especificitat de l'«exposició» com a mode de «ser davant» propi de la mercaderia el fet que en aquest cas el «davant» no es constitueix des d'una ruptura de l'espacialitat de l'«a la mà», sinó des d'una estricta continuïtat (i, diríem fins i tot, interpenetrabilitat) respecte a la totalitat res-

6. Heidegger entén per la «no familiaritat» (*Unvertrautheit*) el «conegut» (*gekannt*) però respecte a la qual cosa no sabem heure-nos-les: l'exemple és el d'una persona que entra en un taller d'un sabater: podrà reconèixer algunes eines, però aquestes no són per a ell, certament, «a la mà». No són «estranyes», però són, d'alguna manera, no familiars (GA 24, p. 432). Penseu en el funcionament d'un cotxe (embragatge, alçaprem de marxés, etc) per a una persona que no té el permís de conduir, per exemple. En canvi, per a un aborigen de l'Amazones, les coses d'un taller de sabater, es presenten segons el mode de ser de la novetat (*Neue*), en el sentit d'allò estrany, d'allò respecte a la qual cosa no sabem en quin sentit podria arribar a ser alguna vegada «a la mà» per a algú (GA 24, p. 442).

7. *SuZ*, § 18 [Tübingen: Max Niemeyer Verlag, 1993, p. 84].

peccional de les coses «a la mà». Allò no familiar o la novetat irrompen en la totalitat respeccional de les coses quotidianes «a la mà», i d'alguna manera ressalten respecte al fons de la quotidianitat; el «ser davant» del no familiar o de la novetat es confon, d'alguna manera, amb aquest caràcter «irruptiu»; és decididament difícil separar on comença el caràcter de la irrupció amb el caràcter de «ser davant» de la cosa que es manifesta segons aquest mode de ser⁸. En canvi, en el cas de la mercaderia, caminem naturalment entre elles, com si formessin part integrant de la nostra totalitat respeccional, i no obstant això, el nostre tracte amb elles mai no és un tracte com amb qualsevol altre ens «a la mà». En principi, podríem veure'ns impulsats a creure que aquesta diferència podria tenir a veure amb el concepte jurídic de «propietat», però una vegada més, i com hem assenyalat anteriorment, es posa immediatament de manifest l'absència de simetria que es dona entre l'exposició i la falta de propietat. Una cosa pot ser de la meua propietat i correspondre-li el mode de ser de l'exposició⁹; de la mateixa manera (com hem vist anteriorment en els exemples de l'arbre sota el qual em guareixo, la paperera o el banc), una cosa pot ser «a la mà» i no ser de la meua propietat¹⁰.

8. Al seu torn, la modalització de quelcom en «ser davant» pot produir-se segons formes diferents d'irrupció: l'«espatllar-se» de quelcom amb el que tinc un tracte «a la mà» fins aquest moment ho fa rellevant, modificant de manera immediata el seu mode de ser anterior. En aquest cas, es dona una continuïtat entre el mode de ser de la cosa «a la mà» i la seva manifestació sota la nova modalitat (estic clavant un clau amb un trepant quan, de sobte, el trepant deixa de funcionar. Immediatament obro el trepant per inspeccionar on resideix l'error; el trepant no està manifestant-se de la mateixa manera en la primera situació, «a la mà», que en la segona, «aquí davant»; però en qualsevol cas hi ha una continuïtat en l'experiència respecte a un objecte que és en tot cas el mateix). Però també l'aparició de quelcom insospitat en un context determinat pot fer que quelcom es presenti com «aquí davant»; un pingüí no destacava en el pol; però sí que destaca respecte al fons de quotidianitat constituït si fa la seva aparició en una platja de Calonge (com sembla que passà accidentalment alguna vegada). D'altra banda, l'aparició d'un pingüí al seu estany del zoològic es donaria també sota les condicions de «ser davant» que són ara centre del nostre interès; és a dir, sota les condicions de manifestació de l'«exposició». El pingüí està exposat al zoològic per ser vist, com la roba en un aparador, i en aquest sentit, és una mercaderia peculiar, car el pagament en diners no és per comprar-lo, sinó per veure'l, encara que el seu mode de ser sigui el mateix: l'exposició.

9. Penseu en qualsevol moble que pugui comprendre's dins el concepte d'«antiguitat»: no està exposat per ser utilitzat, sinó per ser observat, encara que en un moment donat pugui ser utilitzat, i passar a ser considerat com «a la mà». En aquest cas, el pas del temps sembla inhabilitar, o almenys suspendre, el seu mode de manifestació com «a la mà». Penseu també en l'exemple anteriorment citat de les mercaderies en *stock* per al propietari legal (venedor) d'aquestes mercaderies: són de la seva propietat però no deixen d'estar exposades.

10. Distinta consideració hauríem de fer respecte al concepte, també jurídic, de la possessió. Definida etimològicament de manera diversa pels historiadors del dret, el concepte de «possessió» fa referència, originàriament, a la descripció d'una situació de fet (segons Kaser, refereix a «aquell que té l'objecte a les mans»; segons Biondi, *possidere* vindria de *potis sedeo*, és a dir, «sóc senyor»); Fuenteseca sintetitza afirmant que «etimològicament respon a la idea d'asseure's o aposentar-se materialment sobre quelcom»; vegeu C. FUENTESECA, *La posesión mediata e inmediata*, Madrid: Dykinson, 2002, de la qual s'acabaran derivant drets, en alguns casos, de propietat (com la usucapció, per exemple, en la qual un acte de possessió dilatat en el temps acaba generant un dret de propietat). En el cas del concepte de «possessió», semblaria encertat dir que el que està «exposat» es defineix, d'alguna manera, des de la seva impossibilitat de ser posseït (a no ser mitjançant la compra, és a dir, mitjançant els diners). En el cas de coses no fungibles, pot donar-se la prova com un acte previ a l'acte de compra (provar un vestit abans de comprar-lo); però durant la prova, d'alguna manera, la cosa no és plenament

El peculiar mode de «ser davant» consistent en l'exposició comporta, en la seva mateixa consideració, que la cosa així presentada; la cosa exposada, està, d'alguna manera, allunyada (*entfernt*). Aquest allunyament (*Entfernung*) no té res a veure, en primer lloc, amb una distància física, com anteriorment ha estat ja assenyalat¹¹. La mateixa etimologia de l'expressió «exposició» assenyalava l'allunyament essencial a què ens referim respecte de les coses que se'ns presenten sota aquest mode de ser: «posar fora», «treure» de l'espacialitat de l'«a la mà»; per tant, «allunyar» de l'àmbit del «a la mà»; «exposar» és, d'alguna manera, «posar davant». La cosa en el mode de l'exposat; és a dir, la mercaderia, es presenta «allunyada». El caràcter d'«allunyament» d'una cosa no és, amb tot, específic de les coses el mode del qual ser és l'exposició. També el que es presenta com «a la mà» pot en un moment donat estar «allunyat». La manera en la qual una cosa exposada està allunyada presenta, amb tot, un caràcter específic respecte al de les coses «a la mà» habituals que intentarà ser determinat mitjançant les següents descripcions comparatives:

Estic treballant en la bibliografia d'un estudi quan reparo que em falta un títol que podria ser pertinent incloure. Immediatament, sé que el llibre està «per aquí»; sé que l'última vegada em va semblar deixar-lo més o menys per sobre de la pila dels llibres que estan per catalogar; la pila que està al costat del radiador. El llibre no és aquí mateix; el llibre està allunyat. La meua acció, immediatament des del moment mateix de l'advertència, és un «desallunyament» (*Ent-fernung*) del llibre que està a l'horitzó de les meves coses a la mà. Correspon al sentit de l'espacialitat del ser humà que la vivència del seu espai es constitueix constantment i en tot moment com un exercici de «desallunyament»; de «portar a la proximitat», les coses que es troben disposades en el meu món circumdant. Això no és una qualitat accidental vàlida per a la realitat d'algunes descripcions fenomenològiques; és una qualitat inherent a la vivència de l'espacialitat del ser humà¹². Observem amb deteniment una persona que està reparant l'aixeta del bany: posem atenció a aquesta pràctica tan habitual del constant «temptejar» (de vegades fins i tot a cegues) amb la mà sobre la caixa d'eines a l'espera de trobar cada vegada l'eina respectiva necessària (la clau anglesa, el tornavís, la bossa de les volanderes, etc). Aquest «temptej», que de diverses maneres i en diferents contextos, d'una manera o una altra, sempre estem realitzant en la nostra vivència immediata de l'espai, és el que entenem per «desallunyar». La vivència essencial de l'espai del ser humà consisteix en aquest constant desallunyar; portar a la proximitat l'ens que es troba en el meu espai circumdant. De manera sempre imprecisa, sempre amb un grau major o menor d'indeterminació, jo sé que l'ens «a la mà» està «per aquí», i en el meu temptej el «desallunyo», és a dir, el porto a la meua

«a la mà»; en la prova, la cosa se situa en un mode «entre» l'exposició i el mode de ser «a la mà» summament peculiar, més enllà del fet evident que durant la prova el vestit no és encara «meu» (en sentit propietari), encara que estigui, en aquest moment, en la meua possessió empírica.

11. M. HEIDEGGER, GA 20, p. 309-310: «Abstand und Entfernung fallen nicht zusammen: Abstand ist vielmehr ontologisch 'in' Entfernung fundiert und kann nur entdeckt und bestimmt werden, wenn Entfernung ist».

12. M. HEIDEGGER, SuZ, § 23, p. 105: «Ent-fernung entdeckt Entferntheit. Das ist ebenso wie Abstand eine kategoriale Bestimmung das nicht daseinsmäßigen Seienden. Entfernung dagegen muss als Existenzial festgehalten werden».

proximitat. «Anar a per alguna cosa» (anar a per l'encenedor, que crec que m'he oblidat en la butxaca de la jaqueta) és (amb el «tempteig») una altra expressió del «desallunyament» constitutiu de l'espacialitat del ser humà; però això no ha d'entendre's com si el «desallunyament» s'iniciés quan m'aixeco de la taula i el meu cos es desplaça pel menjador cap al penjador, de manera que, quan estic a meitat del trajecte, l'encenedor estigués «menys» desallunyat que quan estic assegut i m'he adonat que no puc encendre la meva pipa. El «desallunyament» no té a veure amb el concepte de «distància» (*Abstand*), i per tant no té sentit dir que l'encenedor m'és més pròxim quan estic acostant-me a la jaqueta que quan he advertit a la taula que l'encenedor «em feia falta». L'encenedor està desallunyat (està aclarit del fons de les coses a la mà de l'espai circumdant) en el moment mateix en què té lloc l'advertència del seu «fer-me falta». En l'advertència del seu «fer-me falta» l'encenedor ha estat «desallunyat» de la massa absent de cossos del meu espai circumdant; ha estat «portat a la proximitat» de la manifestació per a mi. En tots aquests exemples descriptius, ens movem en tot moment en el desallunyament de coses que tenen el mode de ser de coses «a la mà». L'encenedor, el tornavís, el llibre, se m'ofereixen com a coses segons el mode de ser de les coses «a la mà», i són desallunyades des de l'espacialitat del desallunyament constitutiva del ser humà. L'encenedor, el tornavís o el llibre es donen en una zona (*Gegend*) determinada: el menjador, el bany, la meua habitació. La totalitat respèccional d'un conjunt de coses delimitada a un espai és la zona. De la zona, és d'on li prové a la cosa la seva pertinença (*Hingehörigkeit*). El llibre està a la pila de llibres per catalogar, al costat del radiador. Això no és una determinació general de la ubicació d'aquest llibre per a tots els casos; això és vàlid per a *aquest* exemplar del llibre, perquè està a *la meua* habitació. El llibre és desallunyat des de la zona que constitueix *la meua* habitació. La caixa d'eines és zona des de la qual el tornavís pot ser «portat a la proximitat» (desallunyat); i al seu torn, la caixa d'eines està a la zona del traster. El traster troba el seu «on» des de la zona general que és la «casa». Les coses «a la mà» són desallunyades des de la zona de què formen part i de la qual reben la seva «pertenença» particular.

També la botiga (en les descripcions que han tingut lloc per determinar el contingut de l'«exposició» com a mode de ser) és una zona (*Gegend*). Des de la zona de la botiga, a través de la qual passejo, precomprend immediatament que la paperera i el vestit no són el mateix «tipus de coses»; precomprend immediatament que per utilitzar la paperera no he de pagar, però precomprend també immediatament que no em puc portar el vestit sense pagar. Veig immediatament que la paperera està «col·locada», mentre que el vestit està «exposat». Es manifesta de manera òbvia que la paperera és una cosa «a la mà» i el vestit és una mercaderia. És des de la botiga com a zona (com a totalitat respèccional determinada) des de la qual aquest horitzó de relacions se'm manifesta com evident i aporètic. En el meu deambular per la botiga, entre les mercaderies, en un moment donat em veig en la necessitat desprendre'm d'un mocador de paper que acabo d'utilitzar: la meua necessitat «desallunya» la paperera, insospitada per a l'existència per mi fins aquest moment; després d'un parell de passos incerts l'albiro, al costat dels emprovadors: vaig cap allà i llenço el paper. En cap moment, aquest desallunyar la paperera del fons de la totalitat respèccional en la que m'estic movent manifesta la paperera de

manera especial; no «reparo» en ella de manera especial; ni tan sols m'«aturo» a mirar-la; dit d'una altra manera: la paperera és «desallunyada», però aquest «desallunyament» no la posa mai «davant» de mi per ser observada. En tot moment, l'espacialitat de la paperera és l'espacialitat «a la mà» de la cosa dins la totalitat respeccional de la botiga. Que la paperera sigui «desallunyada» no implica, en cap moment, que hagi estat posada «davant»; no implica, en cap moment, un canvi en la modalitat de ser de la paperera.

«Desallunyament» (*Ent-fernung*) no implica, en cap moment, «ser-davant»; o conversió de la cosa «a la mà» en cosa «exposada». Pot tenir lloc aquesta conversió, però no és, ni de bon tros, quelcom necessari; de fet, el desallunyament és una estructura de l'espacialitat del ser humà en el seu immediat desenvolupar-se respecte al seu món circumdant¹³. És possible que dos segons després d'haver llençat el paper, no sigui capaç de respondre a la pregunta sobre quin color tenia la paperera. En el desallunyar quelcom en el meu moviment al voltant del meu espai circumdant, la cosa desallunyada pot presentar cert relleu respecte a la resta de coses entre les quals està imbricada; pot «ressaltar» de la seva imbricació a la zona en la qual té el seu lloc; pot passar a presentar-se com «aquí davant». Això implica un canvi en la modalitat respecte a la qual la cosa se'm venia manifestant fins aquest moment. Però això no té res a veure amb el concepte de desallunyament en si. De la mateixa manera que el concepte de desallunyament no implica en cap moment una variació en la modalitat del ser de l'ens, l'ésser exposat de la mercaderia desallunya la cosa en el seu allunyament. Aquesta és, d'alguna manera, una paradoxa que correspon de manera peculiar als ens exposats que denominem mercaderies. La mercaderia és, en cert sentit, desallunyada en el meu reparar «de passada» en ella, en el meu deambular sense rumb fix al voltant d'ella, fent-li «una ullada». L'estar de la mercaderia sobre un maniquí no és per a mi quelcom no-familiar; no és, tampoc, quelcom nou o estrany. La mercaderia exposada no és «davant» meu en aquest sentit (en el de allò estrany o la novetat); al contrari, el meu moure'm al voltant de les mercaderies és quelcom absolutament normal i quotidià. En aquest sentit, el meu avançar entre les mercaderies les desallunya constantment i naturalment, sense solució de continuïtat entre elles, en el meu deambular amb l'objectiu: comprar una camisa. No obstant això, les peces de roba són desallunyades en la seva impossibilitat de ser accessibles immediatament a la mà. En tot moment, sé que la peça no pot ser «desallunyada» en la seva utilitat (en el seu «ser a la mà»), de la mateixa manera que ho havia estat la paperera en funció de la meua necessitat llançar el paper. Per tant, la mercaderia és desallunyada en la seva llunyania. La mercaderia no està aquí «a la mà» perquè no està aquí per ser «usada». Si estés disposada per ser usada no estaria sobre un maniquí. Aquesta immediata «impossibilitat per a l'ús», malgrat la seva proximitat física, és el seu allunyament; és la seva falta de proximitat. La mercaderia és desallunyada en la seva llunyania. La mercaderia és doncs un «ser a la mà» al qual se l'ha privat de la seva espacialitat «natural». La seva disposició a la zona no és una disposició «natural» que correspongui a l'habitual món entorn (la camisa no és un ens fet per estar damunt d'un maniquí; la camisa és un ens fet per estar

13. M. HEIDEGGER, *SuZ*, § 23, p. 105: «Auch bestimmte Arten das rein erkennenden Entdeckens von Seiendem haben das Charakter der Näherung».

damunt d'una persona. En tot cas, és el maniquí l'ens fet per ser posat en una camisa). La botiga com a zona en què tenen el seu lloc les mercaderies delimita una nova espacialitat de les coses; una espacialitat caracteritzada per la interpenetrabilitat entre el «ser a la mà» i el «ser davant». Aquesta interpenetrabilitat constant i no problemàtica és possibilitada per aquest mode peculiar de «ser davant» que és l'exposició.

L'espacialitat d'aquesta zona que anomenem «botiga» es constitueix doncs com una espacialitat híbrida. Jo em moc, em desplaço, deambulo entre mercaderies que, en cert sentit, constitueixen el meu espai circumdant; les mercaderies són, a la zona de la botiga, l'ens que em ve immediatament a la trobada; com a ens que em vénen immediatament a la trobada, no són estranys, ni són, tampoc, no-familiars; amb tot, són «aquí davant» en tant que exposats; per molt normalment i quotidianament que es constitueixin en el meu deambular a través d'ells, en tot moment se'm manifesten com a «allunyats», o segons la fórmula anteriorment explicitada (que, malgrat la seva aparent dificultat conceptual, ens sembla la més precisa), «desallunyats en el seu allunyament»¹⁴. Aquest allunyament consisteix en la seva pròpia espacialitat: estan sobre els maniquís, en caixes, alineades sobre prestatgeries, tancades en aparadors...

14. La primera part d'aquesta precisa encara que rocambolesca expressió (desallunyats) refereix a la part de la cosa exposada que aquesta cosa comparteix amb les coses «a la mà», en el sentit de coses que em surten immediatament a la trobada. La mercaderia és desallunyada des de les condicions peculiars de desallunyament que li provenen de la zona (botiga) en la que es troba, i que fixa les seves condicions d'aparició. La segona part de l'expressió (en el seu allunyament) refereix a la impossibilitat d'aquesta cosa que em ve immediatament a la trobada de ser utilitzada com a cosa «a la mà»; però aquesta impossibilitat (això és important) li pertany a la cosa mateixa des del seu mode d'aparició; la cosa no m'apareix com «a la mà»; la cosa «se'm sostreu»; la cosa em ve a la trobada en el seu «no poder ser-me a la mà». No és una cosa «a la mà» que no pot ser utilitzada per alguna raó (en aquest sentit, per exemple, que la cosa no sigui «meva»). *La cosa exposada no és una cosa «a la mà» que no pot ser utilitzada perquè no sigui (encara) meva.* L'exemple de la mercaderia no té res a veure amb l'exemple d'un banc del parc en què no em puc assegurar perquè està «acabat de pintar». El banc del parc, sobre el qual penja el cartell d'«acabat de pintar», no està efectivament «exposat», sinó que continua estant, en tot moment, col·locat. Aquest banc continua estant en «el seu» lloc. El seu accés com a cosa «a la mà» s'ha vist suspès, però en tot moment el banc és una cosa «a la mà» que se'm mostra en la seva impossibilitat accidental de ser usada. Això ho demostra el fet que, en el cas que no veiés el cartell, m'hauria assegut efectivament en el banc (per adonar-me posteriorment, per a la meua desgràcia, que havia comès un error). Res d'això succeeix amb la mercaderia; la mercaderia porta, en les seves pròpies condicions de manifestació, el seu sostreure's com «a la mà», sense cap altre condicionant «extern» que les seves pròpies condicions d'aparició en la mateixa zona de la botiga. Ningú no agafaria una mercaderia (sense la mediació dels diners; és a dir, sense pagar) per «error»; i no cal pensar gaire per decidir quina consideració tindria per a la seguretat de la botiga algú que argumentés que havia agafat quelcom «per error», o per no saber que estava «exposat». D'altra banda, quelcom que fos «a la mà» però que no pogués ser utilitzat per algun fet concret (com per no ser «meu»), no es manifestaria sobre un maniquí, sinó que el seu accés es presentaria com per ser usat immediatament. En l'acte de compra no es manifesta mai immediatament la qüestió de la «propietat» com a tal; l'acte de «comprar» no és viscut com un «intercanvi de propietats» (tampoc de «possessiones», car el venedor no té les mercaderies «en les seves mans», sinó que aquestes resideixen en l'espai «fenomenològicament neutral» de l'exposició); de fet, quan compro quelcom, no sé exactament gaire bé «a qui» el compro. L'acte de compra com a acte jurídic només es manifesta com un acte reflexiu posterior al fet de la compra com a tal. El pas de la fenomenologia de l'acte de compra com a tal a l'acte de compra com a acte jurídicoteòric s'analitzarà en posteriors desenvolupaments de la nostra teoria.

L'ex-posició treu la cosa del seu lloc (*Platz*)¹⁵ i li constitueix un de nou; aquest nou lloc només li pertany a la cosa dins la zona de la botiga. *Caminar per una botiga* vol dir: caminar entre coses descol·locades; caminar entre coses el lloc de les qual és, provisionalment, estar «fora de lloc»¹⁶. El lloc de la camisa no és el maniquí, sinó el cos humà; el lloc del cotxe no és l'aparador del concessionari, sinó la carretera o el garatge. El cotxe, dins els límits de l'aparador del concessionari, no té espai per córrer. El menjar, alineat sobre la prestatgeria, no té al seu costat cap taula en què poder menjar; no hi ha plats ni vasos ni bona companyia; tampoc no hi ha a prop cap fogó on poder cuinar. Aquesta percepció de la mercaderia com a «descol·locada», com fora del lloc en què podria ser «a la mà» (connatural a l'exposició), assenyalava el caràcter peculiar de la seva espacialitat híbrida¹⁷: la mercaderia està en un espai que no és «a la mà», però que és un espai *constituït perquè les coses puguin arribar a ser «a la mà» en la totalitat respeccional de les coses a la mà del meu món circumdant quotidià concret*. A partir d'aquesta última consideració, pot dur-se a terme una determinació ontològica del verb «comprar» que superi la seva mera determinació òptica com «obtenir quelcom amb diners». «Comprar» és «obtenir quelcom amb diners» tan sols des de la perspectiva preanalítica que

15. Aquest «lloc» del que ve la mercaderia, que no és, en els fons, cap «lloc» (i d'aquí ve la categoria de la «producció»), serà tematitzat posteriorment en una fenomenologia *genètica* dels actes de compra. El «mirar el que està exposat» no és el «contemplar teòric», però tampoc és el simple «mirar» el món circumdant exterior a la zona de la botiga.

16. El lloc (*Platz*) de la mercaderia consisteix a existir «fora del seu lloc»; aquesta és una altra de les paradoxes de l'espacialitat de l'exposició. D'altra banda, la descol·locació no és una altra cosa que l'ex-posició vista des de la perspectiva de l'espacialitat d'allò «a la mà»; la camisa, exposada sobre un maniquí, està descol·locada del lloc per al qual ha estat feta, que és el cos humà; el cotxe, exposat en el concessionari, està descol·locat respecte a la carretera. Exposició i descol·locació són com les dues cares de la mateixa moneda, segons la direcció de la mirada s'orienti cap a l'espacialitat d'allò «a la mà» o cap a l'espacialitat d'allò «aquí davant». Mirar les coses «exposades» des de la perspectiva de l'espacialitat de les coses «a la mà»; és a dir, veure-les com descol·locades, és un exercici teòric segons el qual, paradoxalment una vegada més, perquè la mercaderia sigui compresa en el seu ser natural, ha de ser violentada teòricament contemplant-la des del seu ser a la mà.

17. Les coses exposades estan descol·locades respecte a la seva comprensió immediata com «a la mà», atès que han estat arrencades de totalitat respeccional alguna concretada en la qual poguessin funcionar com «a la mà». Però això no vol dir que estiguin descol·locades respecte a totalitat respeccional alguna *donada*, com si les haguessin tret «literalment» de les seves condicions «a la mà». *La manifestació de la cosa en l'espacialitat de l'exposició és una manifestació originària*. La camisa que veig sobre el maniquí no ha estat treta d'un cos humà per ser exposada aquí davant; el cotxe del concessionari no ha estat tret de la carretera per ser exposat aquí (si és de primera mà, clar està). El pa exposat en les caixes del forn no ha estat tret de la taula per ser exposat aquí. El «no ser a la mà» de la mercaderia no prové que se li hagi «sostret» a aquestes mercaderies concretes, exposades aquí davant, algun anterior «ser a la mà» des del qual haguessin estat sent. Des de la constatació d'aquest fet, cal portar a terme dues consideracions importants. Primera: com pot una cosa que mai no ha estat col·locada en totalitat respeccional «a la mà» manifestar-se com «descol·locada»? Aquesta pregunta ens conduirà al paper que jugarà la mercaderia com a *idea*: la mercaderia no es presenta descol·locada respecte totalitat respeccional alguna anterior, sinó que la mercaderia ha estat pensada perquè es mostri com descol·locada respecte a *la meva* totalitat respeccional «a la mà» concreta *com a comprador*, totalitat respeccional concreta que ha hagut, doncs, de ser pensada hipotèticament *pel productor de la mercaderia*. Segona: la cosa ha estat feta per ser exposada; això ens condueix a la categoria econòmica de la *producció* com a categoria generadora de l'espacialitat de l'exposició. Aquestes consideracions seran objecte d'anàlisi en la nostra fenomenologia genètica dels actes de compra.

no ha determinat encara els continguts descriptius específics d'aquest «quelcom» que és obtingut mitjançant els diners. Aquest «quelcom» que s'obté mitjançant els diners és la «mercaderia». El contingut fenomenològic descriptiu de la mercaderia ha estat descrit tenint en compte l'espacialitat del seu mode de manifestació. L'elecció de l'eix de l'espacialitat a l'hora de descriure la mercaderia no ha estat una elecció arbitrària, com si poguéssim haver escollit qualsevol altre eix per descriure la mercaderia. El mode de ser de la mercaderia està directament vinculat a l'experiència humana de l'espacialitat¹⁸. Des d'aquesta experiència, la descripció de la qual ha estat esbossada amb anterioritat, pot determinar-se el contingut ontològic de la paraula «comprar»: «*Comprar* és canviar, mitjançant un acte de la voluntat, la modalitat de ser d'una cosa; concretament, és convertir la cosa exposada en cosa «a la mà»; és, per tant, integrar una cosa a la totalitat respeccional de coses que configuren el meu món circumdant quotidià. En aquest sentit, és convertir l'exposat en col·locat; i col·locat en el meu món circumdant quotidià. Des de la definició fenomenològica de «món», vinculada a la totalitat de remissions i a la totalitat respeccional, pot dir-se que «*comprar* és ampliar el món. És absolutament necessari ser prudents amb qualsevol judici de valor respecte a aquesta última afirmació: el seu sentit és absolutament tècnic i específicament vinculat a la definició fenomenològica de món com a «totalitat de remissions» i «totalitat respeccional». Aquesta camisa blava no estava abans a l'horitzó de desallunyament de les coses del meu món circumdant quotidià; però després de comprar-la, passa a formar part d'ell. És un element més de la meua totalitat respeccional quotidiana. Cal buidar la correspondència establerta entre l'acció de «comprar» i l'«ampliació del món» (fenomenològicament comprès) de qualsevol contingut de valor, ja sigui aquest crític o apologetic: el seu contingut és, en l'ordre de les nostres investigacions, merament descriptiu. En aquest sentit, la paraula «ampliació» parla simplement d'una major complicació *quantitativa* (en alguns casos *qualitativa*, com quan compro quelcom que implica una estructura de remissions que mai no s'havia donat abans: això és la *novetat*, com quan compro un ordinador per primera vegada) en les remissions i conformitats entre les coses del meu món circumdant i jo mateix. Un nombre més gran de camises en un armari implica, *des d'una perspectiva merament quantitativa*, una major quantitat de remissions entre els ens del meu món circumdant (per exemple, majors possibilitats de combinació entre els pantalons i les camises segons els seus colors). Una espremedora de taronges implica la possibilitat d'una remissió amb les taronges del cistell que, respecte a mi mateix, em presenta la possibilitat de prendre suc natural (en aquest cas, la remissió és *qualitativa*). Això són possibilitats de remissió i de conformitat entre les coses del meu món circumdant «a la mà» i jo mateix

18. No sols de l'espacialitat; haurà de ser tingut en compte l'aspecte fonamental de la *temporalitat* de la mercaderia. Però des de l'ordre expositiu, és essencial començar des de la descripció de l'espacialitat de la mercaderia. La connexió entre els canvis en la comprensió de l'espai-temporalitat i els fenòmens econòmics (fonamentalment els diners) ha estat assenyalada amb encert per Simmel, encara que és guanyada des de categories no fenomenològiques (vegeu G. SIMMEL, *Philosophie des Geldes*, en *Gesamtausgabe* Band 6, Suhrkamp, 1989, p. 448 i ss); el concepte sociològic de «desancoratge» és reconegut per Giddens com extret a partir de la investigació de Simmel (vegeu A. GIDDENS, *Consecuencias de la modernidad*, Madrid: Alianza, 1999, p. 23).

que no es donen de no posseir aquestes coses al meu voltant en el seu mode de ser «a la mà». En cap cas, l'existència d'aquestes possibilitats implica que aquestes remissions, quantitativament àmplies, trobin un compliment. Molta gent té una espremedora de taronges acumulant pols en un traster de la cuina perquè és més fàcil comprar un suc prefabricat. Pot passar que hi hagi moltes combinacions entre camises i pantalons que mai no s'arribin a efectuar en un moment donat com una remissió fàctica arribant a tenir conformitat amb mi mateix. Del fet de l'ampliació quantitativa de la connectivitat de les remissions, i la conformitat d'aquestes remissions respecte a mi, no es dedueix en cap moment una avaluació positiva de l'acte de compra com a tal. Reiterem que ens movem, de moment, en un àmbit purament descriptiu. Però negar el fet que, en la vivència de l'acte de compra, subjeu una vivència d'«ampliació del món», entesa aquesta com una ampliació quantitativa de les coses que em vénen immediatament a la trobada en el mode de l'«a la mà», i per tant, una ampliació quantitativa de les relacions de conformitat de les coses que em vénen a la trobada en la meua quotidianitat immediata, seria negar l'aspecte de fascinació que l'acte de compra sembla exercir sobre els éssers humans. Els éssers humans volen «tenir coses», no perquè siguin avariciosos o perquè confonguin, com afirmen molts discursos més o menys angèlics, el «ser» amb el «tenir», sinó perquè «tenir coses» implica que des de l'àmbit de l'ens que em ve immediatament a la trobada com «a la mà» s'estableixen noves possibilitats d'acció en el món¹⁹. Això és un *fet descriptiu pur*, no susceptible (encara) d'avaluació o valoració. *Coses que m'envolten i que no poden ser incorporades a la totalitat de remissions i a la totalitat respectiva del meu món quotidià circumdant pel seu mode de manifestació poden passar a ser incorporades a la meua mundanitat quotidiana mitjançant un acte de compra: aquest és el sentit dels diners*. Els diners tenen com a finalitat dur a terme aquesta transmutació; aquesta «conversió» en la modalitat del ser. *Els diners modalitzen l'ésser dels ens a la seva manifestació*²⁰. A la pregunta inicial que

19. No descartem un contingut de veritat en la famosa tesi sobre la confusió substancial en el ser humà entre el «ser» i el «tenir» (vegeu E. FROMM, *¿Tener o ser?*, México: FCE, 2002, p. 77ss.); tan sols discutim que el fonament ontològic del desig humà de «tenir moltes coses» recaigui en aquesta confusió. Bàsicament perquè el contingut de la tesi de la confusió no ha procedit prèviament a una descripció fenomenològica detallada del que signifiquen els conceptes de «ser» i «tenir» a l'òrbita dels nostres problemes, com per exemple la que hem dut a terme nosaltres amb el «comprar». La tesi de la confusió recau en l'àmbit de la descripció de la vida psicològica subjectiva del ser humà des de certa denúncia d'una «pèrdua de sentit», i la circumscriu a l'àmbit de la terapèutica. Aquest punt de partida de la tesi de la confusió, que adopta des de les seves arrels més profundes una perspectiva terapèutica, condiciona tot el desenvolupament posterior de les seves descripcions sobre la vida psicològica del subjecte en la societat moderna en la recerca de la felicitat, i els seus desenvolupaments només serien aplicables amb generalitat acceptant la tesi que tots estem malalts (vegeu E. FROMM, *Psicoanàlisi de la sociedad contemporánea*, México: FCE, 1992, p. 18ss.), tesi que, no sent descartable d'entrada, requereix d'una fonamentació més precisa per part de qui la sosté.

20. Tota la conceptualització de la ciència econòmica sobre les «necessitats» i les «utilitats» està decididament mancada d'una fonamentació ontològica a l'hora de fixar el seu contingut. En el millor dels casos, aquests conceptes són descrits i classificats per categories sense haver dut a terme una investigació ontològica sobre el seu fonament. Així, trobem pertot arreu «taules de classificació de les necessitats» (A. MARSHALL, *Principios de economía*, Madrid: Síntesis, 2005, p. 117), i col·leccions de definicions summament generals (i normalment preses d'una metafísica materialista) de la utilitat (W. S. JEVONS, *La Teoría de la Economía*

havíem dut a terme, la pregunta «*Què són els diners?*», havíem respost, prefilosòficament, que «*els diners són (quelcom que serveix) per comprar*». Els diners es defineixen des de la seva teleologia, des de la seva finalitat. Ara hem dut a terme el significat ontològic d'aquest «comprar»: modalitzar l'èsser dels ens en la seva manifestació. Però en tot moment, fins on hem dut a terme la nostra descripció, ens hem fixat en la descripció del costat de la mercaderia; és a dir, ens hem fixat en la descripció d'«allò comprat». No hem dit res encara sobre «el que compra», entès com a mitjà (els diners), ni sobre la parella de subjectes que tenen lloc en l'acte de compra: el comprador i el venedor. La nostra anàlisi ha estat centrada en la mercaderia, com d'altra banda, no podia ser d'altra manera. En descripcions posteriors, ampliant el mateix contingut de la nostra fenomenologia descriptiva dels actes de compra, intentarem esmenar aquestes absències.

Política, Madrid: Pirámide, 1998, p. 93ss.). Nosaltres intentarem circumscriure la fonamentació ontològica d'aquests conceptes *a partir d'una investigació fenomenològica prèvia sobre el concepte de món*, que els atorgui una base sòlida o, donat el cas, els mostri en la seva problemàtica.